

Jan Lind
Administrativa avdelningen
Telefon: 08-508 264 71
jan.lind@expl.stockholm.se

Till
Exploateringsnämnden 2008-09-11

Exploateringskontorets miljökompetens och miljöarbete. Skrivelse från Emilia Hagberg (mp) och Torkel Tigerschiöld (mp)

Förslag till beslut

1. Skrivelsen besvaras med kontorets tjänsteutlåtande.

Krister Schultz

Ann-Charlotte Nilsson

Sammanfattning

I en skrivelse till exploateringsnämnden ställs fyra frågor om exploateringskontorets miljökompetens och miljöarbete.

Exploateringskontoret anser det naturligt att miljöförvaltningen respektive exploateringskontoret och trafikkontoret gett olika svar på remissen av Miljömålsrådets utvärdering av de svenska miljömålen, särskilt som olika frågeställningar har bedömts.

Vad gäller skribenternas efterlysning av vilka miljöproblem som är verkligt allvarliga och hur de bör mötas finns flera exempel i kontorens gemensamma miljömålsyttrande. Exploateringskontoret har eller har tillgång till den miljökompetens som bedömts nödvändig för att klara förekommande arbetsuppgifter. Kontoret planerar att inom kort presentera ett miljöhandlingsprogram för exploateringskontorets verksamhet.

Avslutningsvis erinrar kontoret om det förra året inledda arbetet i den statliga hållbarhetskommisionen och den nu påbörjade översynen av miljömålssystemet. Förhoppningsvis kommer dessa initiativ att leda till bättre svar på skribenternas välmotiverade frågor om vilka miljöproblem som är verkligt allvarliga och hur de bör mötas.

Bakgrund

Det statliga Miljömålsrådet presenterade tidigare i år sin andra utvärdering av de svenska miljömålen i rapporten Miljömålen - nu är det bråttom!

Exploateringsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden besvarade den 12 respektive 17 juni 2008 kommunstyrelsens remiss av utvärderingen med ett av exploateringskontoret och trafikkontoret den 27 maj 2008 gemensamt avgivet tjänsteutlåtande.

I anslutning till remissyttrandet lämnade Emilia Hagberg (mp) och Torkel Tigerschiöld (mp) en skivelse till exploateringsnämnden med rubriken "Exploateringskontorets miljökompetens och miljöarbete". I skrivelsen anfördes bl.a. att stadens expertförvaltning på miljöfrågor miljöförvaltningen har kommit till en annan slutsats i sitt yttrande över Miljömålsrådets utvärdering än exploateringskontoret och trafikkontoret.

Skribenterna önskar klargörande på följande punkter.

- Vilka miljöproblem anser kontoret är de "verkligt allvarliga" och på vilka grunder har man kommit fram till detta?
- Vilken kompetens finns på kontoren att bedöma vilket som är "verkligt allvarliga miljöproblem"?
- Vilka åtgärder anser kontoret bör vidtas för att komma till rätta med de "verkligt allvarliga miljöproblemen" och på vilket sätt har kontoret arbetat med dessa åtgärder?
- När avser kontoret återkomma till nämnden med förslag på miljöindikatorer, så att man kan följa nämndens miljöarbete, eller använder kontoret andra metoder än den av kommunfullmäktige uppsatta strukturen inom ILS att följa upp miljöarbetet? Vilka metoder är det i så fall?

Exploateringskontorets synpunkter

Angående remissbehandlingen av Miljömålsrådets utvärdering

Statliga utredningar eller motsvarande som remitteras till Stockholm stad remitteras regelmässigt vidare inom staden till olika organ som bedöms kunna tillföra kompetens och erfarenhet av de frågeställningar som utredningen behandlar. Så har också skett med regeringens remiss av Miljömålsrådets

utvärdering av de svenska miljömålen, vilken behandlades av ett flertal bolag och nämnder i juni 2008 efter sedvanlig granskning av respektive förvaltning.

I den nu aktuella skrivelsen till exploateringsnämnden framhålls att exploateringskontoret och trafikkontoret i sitt gemensamma tjänsteutlåtande har kommit till en motsatt slutsats rörande vissa av frågorna i utvärderingen än stadens expertförvaltning på miljöfrågor, miljöförvaltningen.

Exploateringskontoret vill erinra om att regeringen genom Miljödepartementet hade ställt följande frågor till remissinstanserna.

1. Hur bedömer remissinstanserna förslagen till delmål och möjligheterna att med hjälp av föreslagna åtgärder uppnå miljö kvalitetsmålen?
2. Hur bedömer remissinstanserna kostnadseffektiviteten hos de åtgärder som Miljömålsrådet föreslår?
3. Vilka konflikter ser remissinstanserna mellan Miljömålsrådets förslag och andra mål?
4. Vilka är de väsentliga kunskapsluckorna?

Miljöförvaltningen betonade i sitt svar fråga 1 om bedömning av förslag till delmål m.m. och fråga 4 om kunskapsluckor. Detta är naturligt eftersom dessa två frågeställningar hanterar de typiska miljöaspekterna av utvärderingen.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande har utarbetats av en projektorganisation med 15 personer som på heltid arbetar med dessa frågor vilket innebär mycket goda förutsättningar för att förslagen blir bedömda i detalj från miljösynpunkt.

Exploateringskontoret och trafikkontoret fokuserade mer på regeringens fråga 2 om kostnadseffektivitet och fråga 3 om målkonflikter. Kontoren har till skillnad från miljöförvaltningen framförallt inte personella resurser att tränga in i detaljer i ett så omfattande material som det aktuella. Kontorens uppgifter och ansvar inom staden är att säkerställa att behovet av bostäder och fungerande infrastruktur tillgodoses utifrån mål för både ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbar samhällsutveckling. Kontoren tar stor hänsyn till miljöfrågorna, både bindande normer, olika miljömål samt egna miljöprogram. Det är de samlade erfarenheterna från kontorens verksamhet av samhällets olika behov och krav som har utnyttjats för att bedöma konsekvenserna av föreslagna miljö kvalitetsmål och åtgärder. Kontorens erfarenhet från att praktiskt tillämpa miljö kvalitetsmål av olika slag och miljöbalken innebär en unik erfarenhet av hur miljöregelsystemet fungerar i praktiken.

Eftersom miljöförvaltningen enbart ansvarar för miljöfrågor i sin egenskap av tillsynsmyndighet m.m. med egen forsknings- och utvecklingsverksamhet, medan exploateringskontoret och trafikkontoret har att beakta samhällets behov i ett bredare perspektiv inklusive miljöfrågorna är det naturligt att svaren skiljer sig åt i väsentliga delar. Det vore snarare märkligt om inte de olika ansvarsområdena skulle ge avtryck i form av olika bedömningar av materialet särskilt som olika frågeställningar har bedömts.

Kontoret konstaterar dock att när det gäller behovet av konsekvensanalyser av föreslagna mål och åtgärder är både miljöförvaltningen, exploateringskontoret och trafikkontoret överens om att här krävs en avsevärd förbättring.

Angående skribenternas frågor

Kontoren har i tjänsteutlåtandet redovisat flera exempel på överdrivna miljörisker och olika målkonflikter. Bl.a. har miljökvalitetsmålet Giftfri miljö getts en alltför dominerande ställning i förhållande till andra miljömål såsom utsläppen av växthusgaser som kontoren framfört som mycket allvarliga.

Som nämnts är det den samlade erfarenheten från kontorens verksamhet som har utnyttjats för att bedöma konsekvenserna av föreslagna miljökvalitetsmål och åtgärder. Dessutom är miljöförvaltningens analyser av miljöförhållandena i Stockholm vägledande för kontorets miljöarbete.

Exploateringskontoret har den miljökompetens inom organisationen som bedömts nödvändig för att klara förekommande arbetsuppgifter. Kontoret samarbetar också med andra förvaltningar i miljöfrågor främst trafikkontoret och stadsbyggnadskontoret men också i mycket hög grad med miljöförvaltningen.

Även vad gäller åtgärder mot de allvarligaste miljöproblemen finns exempel i kontorens utlåtande. Bl.a. förordas en bred konsekvensanalys av samtliga energiförsörjningssystem och att styrmedlen för energiförbrukningen stäms av i internationella forum.

För Stockholms del gäller det av fullmäktige i november 2007 antagna nya miljöprogrammet för 2008 – 2011 med sex övergripande miljömål och ett antal delmål. Miljöprogrammet kopplar till den långsiktiga visionen för Stockholms utveckling och hållbara tillväxt – Vision Stockholm 2030. Exploateringsnämnden har den 14 februari 2008, i enlighet med det stadsövergripande styrdokumentet och efter exploateringskontorets analys av miljöaspekter mm, godkänt riktlinjer för exploateringskontorets miljöarbete 2008 – 2011. Under det övergripande

miljömålet – Långsiktigt hållbar markanvändning och bebyggelseplanering som främjar stadens invånare – har där formulerats nio strategiska miljömål.

Utifrån de godkända riktlinjerna för kontorets miljöarbete, ska kontoret ta fram ett miljöhandlingsprogram som kommer att innehålla konkretiseringar av miljömålen och åtgärder för att nå miljömålen. Miljöhandlingsprogrammet ska vara ett levande dokument som uppdateras en gång om året i samband med verksamhetsplaneringen och ska således följa strukturen inom ILS. Det första miljöhandlingsprogrammet för exploateringskontorets verksamhet ska presenteras för exploateringsnämnden i oktober 2008.

För övrigt vill kontoret nämna att riksdagen i november 2005 vid beslutet om miljömålsbetänkandet 2005/06:MJU3, dvs. redan efter Miljömålsrådets första miljömålsutvärdering, gav regeringen till känna att bl.a. en hållbarhetskommision bör tillsättas för att se över organisation, regelverk och styrmedel för att underlätta arbetet mot ett hållbart samhälle. Kommissionen borde bl.a. belysa konflikter mellan olika miljömål, utföra kostnads- och nyttoanalyser av miljöåtgärder och utvärdera Miljömålsrådet. Riksdagen anslöt sig även till riksrevisionens kritik mot att miljömålsrapporteringen inte ger tillräcklig överblick. Hållbarhetskommisionens arbete inleddes först i mars 2007 med statsminister Fredrik Reinfeldt som ordförande och miljöminister Andreas Carlgren som vice ordförande.

Dessutom kan informeras om att regeringen den 17 juli 2008 tillsatt en utredning för att se över miljömålssystemets struktur, organisation och ansvarsfördelning. I direktiven (Dir. 2008:95) konstateras bl.a. att miljö kvalitetsmålen är mycket ambitiöst formulerade och att de kan bli oerhört kostsamma på marginalen att uppnå. Enligt direktiven hanterar inte systemet prioriteringar mellan olika mål och åtgärder på ett kostnadseffektivt sätt. Miljö kvalitetsmålen måste enligt direktiven också anpassas till det internationella miljöarbetets utveckling. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 september 2009.

Förhoppningsvis kommer hållbarhetskommisionens arbete och den just inledda översynen av miljömålssystemet att leda till bättre svar på skribenternas välmotiverade frågor om vilka miljöproblem som är verkligt allvarliga och hur de bör mötas.

Slut